

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών 1978

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρτης 1, 115 23 Αθήνα

Τηλ.: 210 7701813, Fax: 210 7701813, e-mail: info@exe1928.gr

HELLENIC SURGICAL SOCIETY

1 Artis Str., GR 115 23 Athens, Greece

Tel.& Fax: (0030) 210 7701813, e-mail: info@exe1928.gr

Πρόεδρος
Γ. Κ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος
Γ. Ν. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Β' Αντιπρόεδρος
Σ. ΠΙΝΗΣ

Γεν. Γραμματέας
Κ. ΤΟΥΤΟΥΖΑΣ

Ειδ. Γραμματέας
Ι. ΚΟΥΤΕΛΙΔΑΚΗΣ

Ταμίας
Ε. ΛΕΑΝΔΡΟΣ

Έφορος Βιβλιοθήκης
Ν. ΡΟΥΚΟΥΝΑΚΗΣ

Σύμβουλοι
Θ. ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ

Ο. ΖΩΡΑΣ
Κ. ΚΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Α. ΜΑΧΑΙΡΑΣ

President
G. K. ZOGRAFOS

A' Vice President
G. N. ZOGRAFOS

B' Vice President
S. PINIS

Gen. Secretary
K. TOUTOYZAS

Secretary (Ass.)
J. KOUTELIDAKIS

Treasurer
E. LEANDROS

Library Secretary
N. ROUKOUNAKIS

Members
T. GERASIMIDIS

O.ZORAS
K. KOUTSOPOULOS

A. MACHAIRAS

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2020

Αριθ. Πρωτ. 2961

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ COVID-19:

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

Δημιουργήθηκε 28 Μαρτίου 2020

Η **Ελληνική Χειρουργική Εταιρεία (EXE)**, παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις σχετικά με την πανδημία του κορονοϊού COVID-19 και αναγνωρίζοντας την ανάγκη περιορισμού των προγραμματισμένων (elective) χειρουργικών επεμβάσεων, προτείνει τις ακόλουθες συστάσεις για την διαχείριση ασθενών που χρήζουν χειρουργικής επέμβασης. Το Διοικητικό Συμβούλιο της EXE έλαβε υπόψιν του τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΕΟΔΥ (<https://eody.gov.gr/neos-koronaios-covid-19>), τις συστάσεις των Centre of Disease Control (USA) και European Centre for Disease Prevention and Control (European Union) καθώς και τις αναλυτικές οδηγίες του ACS (Αμερικανικό Κολλέγιο Χειρουργών).

Οι συστάσεις καθορίζονται από τις ακόλουθες παραμέτρους:

- την αναγκαιότητα της χειρουργικής επέμβασης για την επιβίωση του ασθενούς
- την επιβάρυνση του Συστήματος Υγείας (medical logistics) από την χειρουργική επέμβαση ή την μη χειρουργική αντιμετώπιση παθήσεων (συντηρητική αντιμετώπιση) – κατανάλωση μονάδων αίματος και παραγώγων, ανάγκη για πολύωρη χειρουργική επέμβαση, ανάγκη για πολυήμερη νοσηλεία στο νοσοκομείο, ανάγκη για νοσηλεία στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
- τον κίνδυνο έκθεσης σε λοίμωξη από τον COVID-19 τόσο του ασθενούς όσο και του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Γενικά, οι συνθήκες πρέπει να εκτιμώνται καθημερινά με βάση τα δεδομένα της πανδημίας και τις ανάγκες του Συστήματος Υγείας, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, με αίσθημα ευθύνης. Ειδικότερα οι συστάσεις έχουν ως εξής:

1. ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΕΙΤΑΙ Η ΖΩΗ (urgent)

- Αιμορραγία ή περιτονίτιδα μετά από αμβλύ ή διατιτραίνον τραύμα
- Ενδοθωρακική ή ενδοκοιλιακή αιμορραγία με αιμοδυναμική αστάθεια (ρήξη ανευρύσματος, τραυματική κάκωση αγγείου)
- Οξεία κοιλία οφειλόμενη σε ρήξη κοίλου σπλάχνου
- Οξεία κοιλία οφειλόμενη σε ισχαιμία κοίλου σπλάχνου
- Οξεία αρτηριακή απόφραξη

- Οξεία κοιλία οφειλόμενη σε ενδοκοιλιακή λοίμωξη
- Οξεία κοιλία οφειλόμενη σε απόφραξη εντέρου

Οι επεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται άμεσα λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την προφύλαξη τόσο του ασθενούς όσο και του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. Συστήνεται η ταχεία διακίνηση αυτών των περιστατικών με στόχο την μικρότερη δυνατή παραμονή τους στο νοσοκομείο.

2. ΕΚΛΕΚΤΙΚΕΣ (elective) ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

- Καρκίνοι γαστρεντερικού
- Καρκίνοι συμπαγών οργάνων
- Απόφραξη αγγείων με ισχαιμικές αλλοιώσεις άκρων
- Συμπτωματική στένωση καρωτίδων

Οι επεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται μετά από κατάλληλο προγραμματισμό, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την προφύλαξη τόσο του ασθενούς όσο και του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Απαιτείται: α) εκτίμηση από ειδικό και έμπειρο χειρουργό ή απόφαση Ογκολογικού Συμβουλίου, β) η διάθεση, από την Μονάδα Υγείας, ανθρώπινου δυναμικού και εξοπλισμού να καθορίζεται από την εκάστοτε αρμόδια αρχή (Ιατρική Υπηρεσία, Χειρουργικός Τομέας, Διευθυντής Κλινικής).

Κάποια νεοπλάσματα (νευροενδοκρινικοί όγκοι <2 εκ., στρωματικοί όγκοι <2εκ., καρκίνος θυρεοειδούς χωρίς λεμφαδενικές μεταστάσεις ή διάσπαση της κάψας) ή ασυμπτωματική στένωση της καρωτίδας, μπορούν να αναβληθούν μέχρι οι συνθήκες της Μονάδας Υγείας επιτρέψουν νέο προγραμματισμό. Στην περίπτωση αυτή συστήνεται η παρακολούθηση αυτών των ασθενών ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη επέμβασης σε περίπτωση επιδείνωσης ή επιπλοκής.

4. ΕΚΛΕΚΤΙΚΕΣ (elective) ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΛΟΗΘΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

- Επεμβάσεις παχυσαρκίας
- Μη περισφιγμένες κήλες
- Ασυμπτωματική χολολιθίαση
- Καλοήθεις παθήσεις οισοφάγου (χωρίς συμπτώματα απειλητικά για τη ζωή)
- Καλοήθεις παθήσεις θυρεοειδούς – παραθυρεοειδών (χωρίς συμπτώματα απειλητικά για τη ζωή)

Οι επεμβάσεις αυτές ματαιώνονται μέχρι οι συνθήκες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο επιτρέψουν νέο. Συστήνεται η παρακολούθηση αυτών των ασθενών ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη επέμβασης σε περίπτωση επιπλοκής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. <https://www.facs.org/covid-19/clinical-guidance/elective-case>, On line March 24,2020
2. <https://www.facs.org/covid-19/clinical-guidance/triage>, On line March 17,2020
3. <https://www.facs.org/covid-19/clinical-guidance/elective-surgery>, On line March 13, 2020
4. <https://www.hesmo.gr/el/ενημερωση/ανακοινώσεις/335-επείγουσα-ενημέρωση-για-covid-19-οδηγίες-για-ασθενείς-με-ιστορικό-καρκίνου>, Δημιουργήθηκε 17 Μαρτίου 2020
5. Liang,W.,et.al.,Cancer patients in SARS-CoV 2 infection : a nation wide analysis in China. Lancet Oncol, 2020.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος της Ε.Χ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΤΟΥΤΟΥΖΑΣ

Ο Γεν. Γραμματέας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ